

kullanılacak, sulama suyu çevre kirliliğine yol açmamalıdır. Sanayi ve şehir atık suları ile drenaj sisteminden elde edilen drenaj suları organik tarımda kullanılamaz. Gerekli hallerde suyun uygunluğuna yetkilendirilmiş kuruluş tarafından yapılacak kontrollerde karar verilir. Sulama, toprak yapısında bozulmaya ve erozyona yol açmamalıdır.

•**Budama:** Budama sırasında mutlaka kullanılan aletler dezenfekte edilmelidir. Öncelikle hastalıklı dallar kesilip, budama aletleri dezenfekte edildikten sonra hastaliksız dallarda budama işlemleri yapılmalıdır. Budama zamanı ve budama tekniği konvensiyonel meyve yetiştiriciliğinde olduğu gibidir.

•**Toprak Yönetimi ve Bitki Besleme:** Organik yetiştiriciliğinde; yetkilendirilmiş kuruluş tarafından yapılan kontrollerde arazide toprak koruma tedbirleri alınıp alınmayacağına karar verilir. Gereksiz ve toprakta erozyona neden olacak şekilde toprak işleme yapılamaz. Tamamen temiz toprak işleme yerine yabancı ot yönetimi ilke edinilmelidir. Toprağın genelde örtülü olmasına çalışılmalıdır. (Örtü bitkilerinin erozyon kontrolü, su kaybını azaltma, faydalı böceklere konukçuluk vb. işlevleri de vardır). Gerektiğinde malçlama uygulanabilir. Toprağın derin ve aşırı işlenmesi, ağaç izdüşümündeki aktif köklerin zararlanmasına ve ağaçların zayıflamasına neden olur. Toprak işleme sıra aralarında sadece yabancı otları yok etmek amacıyla yüzeysel olarak yapılmalıdır. Organik meyve bahçelerinde bitki besleme; her yıl meyve bahçelerinden alınacak olan toprak ve yaprak örnekleri analiz sonuçlarına göre, Organik (ekolojik) Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik doğrultusunda, uzmanlar tarafından hazırlanan bitki besleme

programlarına göre, kontrol ve sertifikasyon kuruluşunun bilgisi dahilinde uygulanmalıdır.

•**Hastalık ve Zararlı Yönetimi:** Organik meyve bahçelerinde, hastalık ve zararlılara dayanıklı tür ve çeşit seçimi yapılmalıdır. Meyve tür ve çeşitlerine göre, uygun toprak işleme yöntemleri, kültürel, biyolojik ve biyoteknik mücadele metotları uygulanmalıdır. Biyoteknik mücadelede "**Her ağaca bir tuzak**" slogan haline gelmelidir. Öncelikle kültürel önlemlerin desteğiyle, sağlıklı bir çevre yaratıp, pestisitlerin yerine, Organik Tarımın Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte belirlenen bitki koruma maddeleri ile hastalık etmeni ve zararlılar kontrol altına alınmaya çalışılır. Dünya'da ve Türkiye'de son yıllarda organik meyve yetiştiriciliğinde bazı hastalık ve zararlıların yönetimi için çok sayıda organik preparatlar geliştirilmiştir.

•**Hasat:** Organik esaslara göre üretilmiş ve tescil edilmiş ürünler tekniğine uygun olarak hasat edilmeli, tüketiciye kadar ulaşana dek hiçbir kimyasal muameleye maruz bırakılmamalıdır.

•**Verim:** Konvensiyonel meyve yetiştiriciliğinden, organik meyve yetiştiriciliğine geçiş sırasında, ağaçlar strese girmesi verimi olumsuz etkilemektedir. Dolayısıyla bahçe tesisi aşamasında, organik yetiştiriciliğe uygun arazide, organik fidanlar ile üretime başlanması daha avantajlı olmaktadır.

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ
MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
YALOVA

Tel: 0.226.8142520 Faks: 0.226.8141146

Dr. Ayşe GÜN

<http://arastirma.tarimorman.gov.tr/yalovabahce>

T.C.
TARIM VE ORMAN
BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar
ve Politikalar Genel
Müdürlüğü

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YALOVA

Çiftçi Broşürü

ORGANİK MEYVE YETİŞTİRİCİLİĞİ GENEL ESASLARI

Dr. Ayşe GÜN

YALOVA

GİRİŞ

Türkiye’de organik tarım ilk olarak 1980’li yılların ortalarında Avrupalı alıcılardan gelen talepler doğrultusunda, kuru üzüm ve kuru incir üretimiyle başlamıştır. Ürün çeşitliliği ve üretim miktarı yurt dışından gelen taleplere bağlı olarak 1990 yılından sonra gelişme göstermiştir.

Türkiye’nin iklimi ve toprak yapısı pek çok meyve türünün üretilmesi için uygundur. Organik meyve yetiştiriciliği, kurtlu meyve yetiştirmek değil, standart çeşit özelliklerinde sağlıklı, kaliteli meyve yetiştirmektir.

ORGANİK MEYVE YETİŞTİRİCİLİĞİ GENEL ESASLARI

Organik meyve yetiştiriciliğinde; üretimde kimyasal, sentetik girdi kullanılmadan, girdilerin organik tarımın esasları ve uygulanması ile ilgili yönetmelik hükümleri çerçevesinde, kontrol ve sertifikasyon kuruluşunun bilgisi dahilinde kullanılması, kültürel tedbirlerin alınması, modern meyve yetiştiriciliği tekniklerinin uygulanması, yetkilendirilmiş kuruluş tarafından kontrol edilip, sertifikalandırılması esastır.

Konvensiyonel meyve yetiştiriciliğinden, organik meyve yetiştiriciliğine geçiş süresi 3 yıldır. Bu süre kontrol ve sertifikasyon kuruluşunun izni ile 1.5 yıla kadar indirilebilir.

Organik meyve yetiştiriciliğinde hedeflenen, sağlıklı bitki yetiştirmektir. Sağlıklı bir bitki, soğuğa, hastalık ve zararlılara, daha dayanıklı olur. Organik yetiştiricilikte bitki besleme, hastalık ve zararlılarla mücadele ilk bakışta en önemli uygulamalar olarak görülmesine rağmen, bahçe yerinin seçimi, çeşit seçimi, fidan kalitesi, uygulanacak terbiye sistemi ve budama tekniği, sulama, toprak işleme ve hasat, bu uygulamalar kadar önemlidir.

Organik Meyve Yetiştiriciliği amacıyla bahçe kurmada dikkate alınması gerekli esaslar klasik

ya da konvensiyonel esaslarla benzerlik gösterir. Meyvecilik uzun vadeli bir yatırımdır. Organik meyve bahçesi tesis edilmeden önce ekonomik, kültürel ve ekolojik faktörler irdelenerek, projelendirilmelidir.

EKONOMİK VE KÜLTÜREL FAKTÖRLER

Meyve tür ve çeşit seçiminde ekonomik olanlar tercih edilmelidir. Üretilmesi planlanan ürünlerin uzun vadede arz talep dengesi ve tüketici tercihlerinin değişebileceği göz ardı edilmemelidir. Arazinin ulaşım durumu ve pazara yakınlığı bilinmelidir. Sulama imkânları, işçi temini, girdi temini, bitki besleme, hastalık ve zararlı yönetimi ve depolama durumları göz önüne alınmalıdır.

YER VE YÖNEY

Meyvelerin tür ve çeşit özelliklerine bağlı olarak toprak tipi, hava akımı, erkencilik, güneşlenme, sıcaklık, gibi faktörlere göre yer ve yöney seçimi yapılır. Meyve bahçesi için en uygun yerler etrafındaki araziden kısmen yüksek ve hava drenajı iyi olan yerlerdir Organik Tarım Yapılacak araziler, Şehirlerarası yola ve Maden işletmelerine, ağır sanayi tesisleri, termik santraller ve Kentsel atıkların bırakıldığı yerlere uzak olmalıdır. Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu sertifika vermeden önce araziye yerinde inceleyerek uygunluğuna karar verir.

EKOLOJİK FAKTÖRLER

Meyvelerde çeşitliliği belirleyen en önemli faktör genetik yapı ve çevredir. Organik yetiştiricilikte genetik yapı irdelenerek, yörede adapte olmuş çeşit ve tiplerin, ekonomik olarak da uygun olanları tercih edilebilir.

Meyve bahçesi kurulacak arazini bulunduğu yörenin iklim ve toprak özellikleri

incelenmelidir. Yörenin en düşük ve en yüksek hava sıcaklığını bilinmesi gerekir. Çünkü ağaçlar düşük sıcaklıkta zarar gördükleri gibi yüksek sıcaklıkta da zarar görürler. İlkbahar geç donları ve sonbahar erken donları ve hasat döneminde dolu çok zararlıdır. Sis, çiçeklenme zamanında tozlanmayı ve döllemeyi güçleştirir. Nem: Bitki Besin maddelerinin taşınması ve çözünmesinde etkilidir.

Genel olarak meyve yetiştiriciliğinde derin, nemli ve geçirgenliği iyi olan kolay işlenebilen humusça zengin olan topraklar en uygun olanlardır. Toprak derinliği en az 2 m aynı profile sahip olmalıdır. Taban suyunun yüksekliğinin yüzlek kök yapan meyve ağaçları için 1 m, derin köklüler için 2 m’den yukarı çıkması istenmez. Meyve ağaçlarının önemli bir kısmı pH 6–8 arasında yetiştirilir.

MEYVE BAHÇESİ TESİSİ

Organik meyve bahçesi tesis edilmeden bir yıl önce yeşil gübreleme yapılmalıdır. Tesis yılında mutlaka toprak analizi yapılmalıdır. Analiz sonuçlarına göre, anaç seçimi yapılır. Bitki besleme programı hazırlanır. Organik meyve yetiştiriciliğinde, klasik meyvecilikte kullanılan kare, dikdörtgen veya üçgen dikim şekillerinden biri kullanılabilir. Dikim mesafesi meyve tür ve çeşidi ile arazinin ekolojik özelliklerine göre değişir. Bahçe tesisinde kullanılacak fidanların bir yaşlı ve organik sertifikalı olmasına özen gösterilmelidir. Nemli ve soğuk zararı olan bölgelerde yüksekte taçlandırma yapılmalıdır. Bazı meyve ağaçlarından iyi ürün alınabilmesi için mutlaka yabancı tozlanmaya ihtiyaç vardır.

YILLIK BAKIM İŞLEMLERİ

•**Sulama**: Sağlıklı ve kaliteli meyve elde edebilmek için mutlaka sulama programı hazırlanmalıdır. Organik bitkisel üretimde